Journal of educational equipment: Applied research, Volume 1, Issue 318 (August 2024)
ISSN 1859 - 0810

Biện pháp quản lý hoạt động học tập của sinh viên cao đẳng sư phạm

Lục Thị Thuý, Nông Mỹ Hà*, Lê Thanh Tường**
**ThS. Giảng viên trường CĐSP Cao Bằng*
Received: 2/7/2024; Accepted: 10s/7/2024; Published: 20/7/2024

Abstract: *For universities and colleges, self-study is a practical need for students themselves, because it not only equips students with knowledge and professional skills. Self-study skills are of particular importance not only in the learning and training process of students at universities and colleges but also throughout their entire working process. The article presents measures to manage learning activities of students in pedagogical colleges.*

Keywords**:** *Learning activities, Lecturers, Students, Measures to manage learning activities of students.*

I. Mở đầu

Việc quản lý hoạt động tự học (HĐTH) là quản lý các HĐHT tích cực của người học và các điều kiện đảm bảo cho người học tích cực, nhằm nâng cao hiệu quả học tập của người học và hiệu quả đào tạo của cơ sở giáo dục. Quản lý HĐTH của SV là một trong nội dung quan trọng của hoạt động quản lý học tập trong nhà trường. Bởi vì: "Việc học tập của SV là do thực hiện một cách có ý thức và chủ động, vì học tập là một con đường để mỗi người tự làm giàu tri thức, như một phương tiện để tự biến đổi bản thân, là cơ hội để phấn đấu trở thành người lao động tự chủ, sáng tạo". Thực tế hiện nay trong các trường đại học, cao đẳng nói chung, quản lý hoạt động học tập (HĐHT) của SV đóng vai trò quan trọng trong việc nâng cao chất lượng đào tạo và phát triển năng lực chuyên môn của SV. HĐTH không chỉ giúp SV sư phạm nắm vững kiến thức mà còn phát triển kỹ năng tự quản lý và tự học suốt đời. Tuy nhiên hiện nay việc quản lý HĐTH của SV sư phạm nói chung, SV CĐSP nói riêng vẫn còn nhiều bất cập. Bài viết này tập trung vào việc đề xuất một số biện pháp quản lý HĐTH của SV CĐSP trong bối cảnh hiện nay.

2. Kết quả nghiên cứu

2.1. Một số khái niệm công cụ

Quản lý: là quá trình tác động có chủ định, hướng đích của chủ thể quản lý lên đối tượng quản lý, nhằm tạo ra các hoạt động hướng tới đạt mục đích chung của tổ chức dưới sự tác động của môi trường.

Hoạt động tự học: tự học là một hình thức học có tính cá nhân do bản thân người học nỗ lực thực hiện. Để tiến hành công việc này, người học phải tự giác, huy động các năng lực trí tuệ, phẩm chất, tâm lý trong quá trình chiếm lĩnh tri thức khoa học.

Quản lý Hoạt động tự học: là quản lý các HĐHT tích cực của người học và các điều kiện đảm bảo cho người học học tập tích cực, nhằm nâng cao hiệu quả học tập của người học và hiệu quả đào tạo của cơ sở giáo dục.

2.2. Một số biện pháp quản lý HĐTH của SV CĐSP

2.2.1. Giáo dục động cơ, thái độ học tập đúng đắn và ý chí tự học cho SV

a, Mục đích của biện pháp: Nhằm nâng cao nhận thức, bồi dưỡng động cơ, ý chí tự học cho SV một mặt vừa nhằm giúp cho SV có cái nhìn đầy đủ, đúng đắn hơn về HĐTH, một mặt nhằm định hướng cho SV thay đổi thói quen, thay đổi cách tư duy, góp phần đào tạo những con người có khả năng tự học tập, tự thích ứng với sự thay đổi, biến động không ngừng của đời sống.

b, Nội dung và cách thức thực hiện

- Tăng cường giáo dục chính trị tư tưởng (GDCTTT), giúp SV nhận thức đúng đắn về đường lối chính sách của Đảng đối với vai trò, nhiệm vụ của GD&ĐT; vị trí, vai trò và tầm quan trọng của việc tự học với xã hội nói chung và đối với người học nói riêng: GDCTTT luôn được xem là một nội dung quan trọng, nhằm bồi đắp, phát triển nhân cách của người học. Ngoài ra, trong các các buổi sinh hoạt tập thể, các phong trào của Đoàn Thanh niên, Ban cán sự lớp, Ban chấp hành chi đoàn cũng cần dành một vị trí nhất định để thảo luận, trao đổi kinh nghiệm học tập, nhắc lại hoặc nhấn mạnh tầm quan trọng, ý nghĩa của HĐTH. Nội dung này cần phải được thể chế hóa thành các quy định trong tổ chức và hoạt động của lớp và đề cập rõ nét trong chương trình hành động của Đoàn Thanh niên, Hội SV.

- Thường xuyên bồi dưỡng động cơ, ý chí tự học cho SV, nhấn mạnh vai trò chủ nhân tương lai xã hội của SV: Nội dung này nhằm nâng cao ý thức và sứ

mệnh lịch sử của SV là vươn lên để chiếm lĩnh tri thức. Bồi dưỡng động cơ, ý chí tự học cho SV có ảnh hưởng không nhỏ đến kết quả quá trình tự học.

Động cơ, ý chí học tập và tự học không phải có sẵn và không thể áp đặt từ bên ngoài, mà phải được hình thành chân chính trong quá trình SV đi sâu vào chiếm lĩnh tri thức, kỹ năng, kỹ xảo. Tuy nhiên, mọi động cơ đều có nguồn gốc từ bên ngoài và được chuyển thành hứng thú, tâm thế, niềm tin của mỗi cá nhân, tạo nên động cơ của cá nhân đó.

Động cơ, ý chí tự học phải được cụ thể hóa trong các nhiệm vụ học tập và tự học. Lúc đầu xuất phát từ trách nhiệm phải hoàn thành những yêu cầu học tập dần dần chính trong nội dung tri thức khoa học làm nảy sinh trong SV lòng khao khát hiểu biết sâu sắc, mong muốn chiếm lĩnh tri thức và lòng say mê tự học, tự nghiên cứu để thỏa mãn những nhu cầu nhận thức, nhu cầu tự khẳng định và được người khác nhận định. Từ đó, hình thành trong SV động lực mạnh mẽ, nỗ lực tích cực, chủ động tự học.

- Xây dựng và thực hiện cơ chế KTĐG, khen thưởng, kỷ luật dựa trên ý thức, kết quả HĐTH của SV: Nội dung này nhằm động viên khen thưởng, khuyến khích kịp thời những SV có ý thức tự học và đạt kết quả cao trong học tập. Đồng thời có biện pháp uốn nắn những SV chưa tự giác hoàn thành nhiệm vụ học tập và tự học.

Mức độ nhận thức, ý chí cá nhân và động cơ là yếu tố bên trong thúc đẩy hoạt động con người, góp phần tạo nên chất lượng hoạt động đó. Quản lý để nâng cao nhận thức, bồi dưỡng động cơ, ý chí tự học, tự rèn luyện là biện pháp cần quan tâm nhất để nâng cao chất lượng tự học của SV.

c, Điều kiện thực hiện

- Sự quan tâm của Cấp ủy, Ban giám hiệu nhà trường.

- Có cơ chế phối hợp rõ ràng giữa GV giảng dạy và ban cán sự lớp, tổ chức Đoàn thanh niên, Hội SV trong công tác quản lý HĐTH của SV.

2.2.2. Bồi dưỡng sinh viên về kỹ năng xây dựng KHTH và thực hiện kế hoạch tự học

a. Mục đích và ý nghĩa

Xây dựng và thực hiện kế hoạch tự học (KHTH) là công việc rất quan trọng và cần thiết trong quá trình tự học của SV. KHTH cụ thể, khoa học sẽ giúp SV tự học một cách chủ động, khoa học và dễ dàng hơn.

b. Nội dung, cách thức thực hiện

Để giúp SV xây dựng và thực hiện tốt kế hoạch tự học, tự nghiên cứu thì sự hướng dẫn, trao đổi phổ biến kinh nghiệm của GV bộ môn là rất cần thiết. SV phải lập KHTH theo sự hướng dẫn GV với tinh thần tự giác, khoa học, đúng thời gian và duy trì thường xuyên như kế hoạch theo ngày, tuần, tháng, học kỳ, năm học.

GV quản lý việc thực hiện kế hoạch tự học, tự nghiên cứu của SV thông việc quản lý, việc xây dựng KHTH của SV, quản lý các điều kiện đảm bảo cho HĐTH của SV (phòng học, bàn ghế, ánh sáng, giáo trình, tài liệu tham khảo, các phương tiện hỗ trợ việc học tập…) và quản lý nội dung tự học, thời gian dành cho tự học. Những công việc này phải được phân công các bộ phận phụ trách và được cụ thể hóa trong kế hoạch quản lý theo tuần, theo tháng, theo học kỳ và năm học.

Tổ chức Đoàn thanh niên, Hội SV của lớp cần xây dựng kế hoạch tổng thể hoạt động của tổ chức trong cả năm học, lớp cần cụ thể hóa hoạt động cho đơn vị, phát động kế hoạch thi đua học tập rèn luyện trong SV cho cả năm học, từng đợt thi đua và từng tháng. Phối hợp với các khoa, phòng làm tốt công tác thi đua khen thưởng, biểu dương SV có thành tích cao trong học tập trong từng học kỳ và năm học. Phát động trong SV phong trào tự quản trong học tập và rèn luyện đến từng chi đoàn, đoàn viên, xây dựng các mô hình câu lạc bộ học tập để đoàn kết và học tập SV.

GV kiểm tra đánh giá định kỳ, đột xuất việc thực hiên KHTHcủa SV. Sau khi thực hiện một thời gian kế hoạch cần được điều chỉnh hoặc bổ sung cho phù hợp với hoạt động thực tế.

+ Kỹ năng lập KHTH

Để thực hiện kết quả cao, người học phải biết lập KHTH cho mình, đảm bảo tính khả thi, thực tiễn và lợi ích. Kỹ năng lập kế hoạch cho từng học kỳ, từng tháng, tuần, xác định mục tiêu của từng môn học với lượng thời gian tương ứng cho từng học phần.

GV tổ chức hướng dẫn cho SV lập kế hoạch tự học, có thể cho SV trao đổi thảo luận với nhau về lập kế hoạch tự học. Để thực hiện điều kiện này đòi hỏi SV phải có tinh thần tự giác cao, chuẩn bị tốt kế hoạch.

GV cung cấp cho SV chương trình chi tiết của học phần, số đơn vị học trình để cho SV tự nắm được khối kiến thức phải hoàn thành; đồng thời giới thiệu nơi để tìm kiếm tài liệu liên quan với kiến thức cần và sắp học, từ đó SV có kế hoạch chuẩn bị bố trí thời gian hợp lý. Cần xây dựng kế hoạch hướng dẫn cho SV các kỹ năng tự học ngay trong thời gian hoạt động đầu năm học và củng cố các kỹ năng tự học cho SV thường xuyên trong quá trình học.

c. Điều kiện thực hiện

- GV phải tích cực vào việc giúp SV tự học.

- Sự hưởng ứng nhiệt tình của SV về vấn đề tự học.

- Ý thức trách nhiệm đối với công việc được giao của cán bộ lớp, cán bộ Đoàn, Hội được nhận nhiệm vụ quản lý HĐTH của SV. SV chủ động, tích cực xây dựng và thực hiện KHTHdưới sự hướng dẫn của GV.

2.2.3. GV xây dựng nội dung tự học phù hợp và thực hiện đổi mới PPDH

a. Mục đích và ý nghĩa: là hình thành kỹ năng nghề nghiệp cho người học để người học sau khi ra trường có thể làm việc ngay tại các nhà trường… Chính vì thế thời gian thực hành chiếm nhiều trong tổng thời gian đào tạo, đặc biệt cũng cần quan tâm đến nội dung tự học, vì đây là vấn đề cốt lõi của HĐTH. Đảm bảo cho SV có nội dung tự học phù hợp, vừa sức, thiết thực sẽ là điều kiện tốt nhất để SV sử dụng thời gian tự học một cách tích cực, duy trì hứng thú học tập, phát huy sự nỗ lực của SV. Mặt khác GV cũng cần tích cực đổi mới phương pháp để SV phát huy được tính chủ động, sáng tạo và năng lực tự học đáp ứng yêu cầu của chương trình đào tạo. Như vậy biện pháp này nhằm phát huy vai trò của GV trong việc kích thích SV tự học thông qua việc xây dựng nội dung và đổi mới phương pháp tự học.

b. Nội dung, cách thức thực hiện

Trong đào tạo, thời gian học lý thuyết ngắn hơn thời gian học thực hành nhưng không vì thế mà vai trò của GV giảm xuống. Ngược lại vai trò của người GV càng tăng, họ không chỉ là người truyền đạt kiến thức mà còn là người thiết kế, tổ chức quá trình dạy học phù hợp, hướng dẫn tự học cho SV.

- Xây dựng nội dung tự học phù hợp: nội dung tự học là những vấn đề, những kiến thức SV phải tìm hiểu, phải nghiên cứu nhằm đạt được mục tiêu đào tạo đã định.

- Đổi mới phương pháp dạy học.

- Nhà trường, các khoa chuyên môn tổ chức các buổi hoạt động ngoại khóa về chủ đề đổi mới PPDH để SV thể hiện ý kiến của bản thân, từ đó GV lắng nghe để có phương án phát huy hay điều chỉnh cho phù hợp.

c. Điều kiện thực hiện

- Sự quan tâm của lãnh đạo nhà trường.

- Sự quan tâm của trưởng khoa, tổ trưởng chuyên môn về nội dung tự học và đổi mới PPDH.

- Tổ chức thông qua phương án dạy học, đề cương bài giảng của môn học một cách nghiêm túc.

- GV nắm rõ chuẩn đầu ra của từng ngành nghề đào tạo.

- Đảm bảo đầy đủ điều kiện cơ sở vật chất, tài liệu, học liệu thiết bị phục vụ giảng dạy và học tập.

2.2.4. Đổi mới KTĐG kết quả học tập theo hướng tăng cường khả năng tự học của SV

a. Mục đích và ý nghĩa: nhằm thúc đẩy HĐTH của SV, cung cấp thông tin phản hồi cho việc điều chỉnh hoạt động giảng dạy của GV, hoạt động quản lý của nhà quản lý và SV tự điều chỉnh HĐTH của mình, hướng tới mục tiêu, yêu cầu đào tạo. Thực hiện đổi mới KTĐG kết quả học tập của SV theo hương khuyến khích tinh thần tự học nhằm kích thích tính tích cực nhận thức, ý thức trách nhiệm trong học tập, từ đó nâng cao năng lực tự học và chất lượng tự học và chất lượng tự học của SV.

b. Nội dung, cách thức thực hiện

- Nội dung KTĐG kết quả học tập phải phản ánh được nội dung cơ bản về kiến thức cũng như kỹ năng thực hành sau học phần mà SV cần đạt được.

- Đề kiểm tra kết thúc học phần phải đảm bảo tính vừa sức, phù hợp với thời gian kiểm tra và đối tượng vì nếu đề quá khó hoặc quá dễ sẽ làm mất hứng thú trong học tập và tự học của SV.

- Kết hợp nhiều hình thức KTĐG khác nhau nhằm khuyến khích tính độc lập, sáng tạo của SV như: kiểm tra viết, kiểm tra vấn đáp, kiểm tra trắc nghiệm, bài tập nhóm…

c. Điều kiện thực hiện

- Xây dựng kế hoạch, nội dung, hình thức kiểm tra; các tiêu chí đánh giá cần phải cụ thể, dễ hiểu, dễ làm.

- GV phải nắm vững quy chế, quy định, trung thực, khách quan.

3. Kết luận

HĐTH là một bộ phận hữu cơ của quá trình học tập và quá trình dạy học; là quá trình tự giác, tích cực, độc lập chiếm lĩnh tri thức; hình thành kỹ năng, kỹ xảo cho chính người học; có vai trò rất quan trọng đối với phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của người học. Tự học là yếu tố cơ bản quyết định chất lượng học tập của người học nói riêng và chất lượng đào tạo của Nhà trường nói chung. Để quản lý HĐTH có hiệu quả thì việc tìm các biện pháp tăng cường quản lý vừa mang tính thực tiễn, vừa sâu sắc về lý luận là một điều cần thiết. Để thực hiện một cách có hiệu quả, các biện pháp này phải được tiến hành đồng bộ, hợp lý theo đúng nhiệm vụ, chức năng để đạt mục tiêu đề ra.

Tài liệu tham khảo

1. Quốc hội (2019), *Luật Giáo dục số 43/2019/QH14 ngày 14/6/2019*

2. Nguyễn Hiến Lê (2007), *Tự học một nhu cầu thời đại*, Nxb Văn hóa thông tin, Hà Nội.

3. Lưu Xuân Mới (2003), *Rèn kỹ năng tự học cho SV Đại học*, Tạp chí Phát triển giáo dục, số 9, tr17.